

miatöredékek azonban nem, így bármelyik régészeti kultúrához való kötésük bizonytalan. Temetkezési rítusuk alapján azonban őskoriak.

A fent említett időszak során 22 200 m²-t tártunk fel. Kibontottunk 41 kemencét, 44 sírt és 1815 egyéb beásást (cölöplyuk, árok, kút, földbe mélyített épület, tároló- és hulladékgyödrök).

Munkatársak: Serlegi Gábor, Kiss Csaba, Skriba Péter, Skriba Pál, Illés László, Beck Tamás, Hufnágel Szabolcs, Pesti Krisztina, Böröczky Blanka, Fekete Kati.

FÁBIÁN SZILVIA

26. Balatonmagyaród, Koloni-dűlő

(Zala megye) U, Á, Kk

MOL-vezeték építését megelőző régészeti feltárást végeztünk 2004. június 22. és szeptember 27. között; 2395 m²-t kutattunk meg. A középkori Kolon település területét érintő vezeték nyomvonala a Kis-Balaton egykori mocsárvidékének K-i szélén, É-D-i irányban elnyúló, Zalakomár-Balatonmagyaródi-hát közepét, K-Ny-i irányban szeli át. A régészeti jelenségek a domb derekán, az országút K-i oldalán sűrűsödtek. A lelőhelyen kibontott 101 objektum (hulladékgyödrök, cölöplyukak, árok, épületek, mészégető kemencék) és 286 temetkezés igen gazdag leletanyagot szolgáltatott.

Három gödörben az újkőkori dunántúli vonaldíszes kerámia idősebb fázisának jellegzetes edénytöredékeit és kőeszközöket találtunk. Ebből az időszakból a legjelentősebb lelet egy női alakot ábrázoló idol töredéke. Két gödör tartalmazott Árpád-kori kerámiát. Az objektumok zöme, valamint a sírok a késő középkorból, a 15–17. századból származnak. Az objektumok közül kiemelkedik a mészégető kemencék csoportja, amelyek feltehetően a koloni templom építésekor voltak használatban. A sírok a középkori Kolon település temploma körül elhelyezkedő temetőhöz tartoztak. A feltárt többretegű temetőrészlet és az azt körülvevő árok részletei alapján az egykori templom a feltárási területtől néhány méterre É-ra állhatott. A sírmellékletek igen változatosak voltak: bronzdrótokkal, veretekkel és gyöngyökkel díszített pártákat, ruhakapcsokat, övvereteket és csatokat, gyűrűket, valamint az 1500-as évek második felében vert pénzérméket találtunk. A lelőhelynek a vezeték nyomvonalaiba eső szakaszát teljesen feltártuk. A leletanyag a nagykanizsai Thúry György Múzeum Régészeti gyűjteményébe került.

Az ásatáson részt vett Eke István, Kreiter Eszter, Tokai Zita régész, Auer Angelika, Büki Ágnes, Fullár Zoltán, Kámán Beáta, Korcsmáros Attila, Kónya Bence technikus, Antalffy Péter, Bába Márta, Csiki J. Attila, Gáti Csilla, Kiss Dorina, Masek Zsófia, Mészáros Melinda, Montvai Mária, Oroszlán Tamás egyetemi hallgató. A felméréseket Soós Zsolt és Vadász Norbert technikusok végezték.

Szakmai konzulens: dr. Szőke Béla Miklós.

KVASSAY JUDIT

27. Balatonszentgyörgy, Almási úti dűlő

(Holládi csomópont)

(Somogy megye) R, Kk

A lelőhely Balatonszentgyörgy-Battyánpuszta és Hollád között található, a szentgyörgyi bekötőút keleti oldalán, a Hollád felé vezető földúttól közvetlenül északra.

2004. március 30. és május 7. között 9874 m²-en 348 objektumot tártunk fel. Az objektumok (gödrök, cölöplyukak, árok) az alacsony dombtetőn viszonylag szórta helyezkedtek el. Jórészt lekopottak, sekélyek voltak, nagyon kevés leletanyagot tartalmaztak. Két korszakot tudtunk elkülöníteni, őskort (rézkort) a Balaton-Lasinjakultúra kerámiájával és késő középkort. Az objektumok betöltésében eltérés mutatkozott, az utóbbi korúak sötétebbek, humuszosabbak.

MOLNÁR ISTVÁN

28. Balatonszentgyörgy, Kútvölgyi-dűlő

(Somogy megye) U, Á, Kö

2004. május 3–21. között folytattuk az előző évben megkezdett ásatásokat. A tavalyi szelvényekhez ÉNy felől kapcsolódó területet tártunk fel; 42 objektumot – főleg gödröt, kemencét, árkot – találtunk, és ehhez több mint 80 különböző méretű és mélységű cölöplyuk is járult. A cölöplyukak paticsos, faszenes betöltésük, és helyzetük alapján a 15–16. századra datálhatók. Feltűnő a sok faszén, korom, illetve néhol lenyomatos patics jelenléte, amely az objektum leégését tanúsítja. A cölöpépítmény ÉNy-i sarkát tudtuk biztonsággal azonosítani. Úgy tűnik, hogy a saroknál megerősítésként kettős cölöpsort alkalmaztak, illetve egy támpillérszerű, ferdén leásott cölöppel ezt még meg is erősítették. A belső osztásokat is tartalmazó építmény kapuja, a cölöplyukak elhelyezkedése alapján, Ny-i oldalról nyílhatott. Az ásatás másik eredménye az 5. szelvény É-i végében K-Ny-i irányban húzódó V-alakú neolit (DVK) árok, illetve annak folytatása a 6. szelvényben, melyet nagy biztonsággal összeköthetünk a tavalyi É-D-i irányú árok-részletünkkel. Ez az árok övezte a feltárási területére eső neolit településnyomokat, amelyekből nagyméretű hombártöredékeket, őrlőkő-töredékeket, obszidián-pengéket és állatcsontot gyűjtöttünk. Számos középkori, illetve Árpád-kori objektumot is feltártunk. Az utóbbi korszakot fémjelző bográcstöredékek, fazekak, illetve a középkori kerámia-, fedőtöredékek, kályhacsempék, fenőkövek, állatcsontok és vaddisznóagyarok mellett, a vas leletanyag idén is tartalmazott késeket, szögeket és egy vaskarikát. A leletek közül kiemelkedik az a csillag forgójú, teljesen ép sarkantyú, melyet az egyik sekély gödörben találtunk. Emellett előkerült egy díszített, esztergált csontnehezék is.

M. ARADI CSILLA

29. Balatonszentgyörgy, téglagyár

(Somogy megye) Á, Kk

2004 őszén próbaásatást végeztünk a Balatonszentgyörgy II agyag védnevű bányatelek bővítésére szánt